

Fig.8. Respectarea drepturilor vârstnicilor

Conform rezultatelor obținute putem menționa faptul, că cea mai mare parte dintre respondenții, adică 90% susțin că le sunt încălcate drepturile și doar 10% dintre cei chestionați au afirmat că drepturile lor se respectă.

Ne-a interesat să aflăm și părerea respondenților privitor la care anume drepturi sunt cel mai des încălcate. Răspunsurile subiecților fiind: toți respondenții susțin că li se încalcă dreptul la o pensie decentă, apoi le este încălcat dreptul la îngrijiri medicale, urmează dreptul protecției sociale, dreptul la susținere comunitară și familială.

Prin urmare, menționăm faptul că asistenții sociali trebuie să fie interesați de ameliorarea condițiilor de viață ale tuturor celor aflați în dificultate sau care nu pot face față problemelor pe care le au. Ei trebuie să depună eforturi pentru a menține un echilibru social-uman în spațiul social vizat, a stopa eventuala deteriorare a condițiilor de viață sau a performanței individuale, a combate pesimismul clientului [1, p.193].

O bună organizarea a serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice se poate realiza doar de profesioniști care cunosc foarte bine nevoile acestora, dar și metodele și tehnicile de intervenție specifice asistenței sociale. Intervenția asistentului social presupune mai mult decât evaluarea statusului funcțional și a gradului de independență și de luarea deciziei acordării unui serviciu social [2, p.364].

BIBLIOGRAFIE

1. Bulgaru, M., Dilion M. *Concepte fundamentale ale Asistenței Sociale*. Chișinău: USM, 2000. 316 p. ISBN 9975-917-50-X
2. Buzducea, D. *Asistența socială a grupurilor de risc*. Iași: Polirom, 2010. 894 p. ISBN 978-973-46-0277-3
3. Emil, C. *Politica socială*. Chișinău: Lumina, 2002. 67 p.
4. Gal, D. *Asistența socială pentru vârsta a III-a*. Cluj-Napoca, 2018. <https://ru.scribd.com/document/380551247/Asistenta-sociala-pentru-varsta-a-III-a-pdf> (vizitat 08.03.2021).
5. Giddens, A. *Sociologie*. București: Ed. BIC ALL. 2001. https://www.academia.edu/29318528/Sociologie_Anthony_Giddens (vizitat 08.03.2021).
6. Breaz, A. *Vârsta a treia, azi*. 2015. https://www.researchgate.net/publication/334001610_VARSTA_A_TREIA_AZI (vizitat 02.04.2020).

DEFINIREA COMUNITĂȚII ÎN PERIOADA CLASICĂ ȘI POSTCLASICĂ

DEFINITION OF THE COMMUNITY IN THE CLASSICAL AND POST-CLASSICAL PERIOD

Ecaterina Zubenschi, dr., conferențiar univ.,

UPS „I. Creangă” din Chișinău

Ecaterina Zubenschi, PhD, associate professor,

„I. Creangă” SPU, Chisinau

ORCID: 0000-0002-1822-7460

CZU: 316.3(091)

Abstract

The philosophical visions of the ancient world and the late Middle Ages about community became defining in the development of later perspectives on community. Based on them, all the other theoretical models of the community were drawn up. These ideas, despite the differences, lay the foundations of the political community.

The historical knowledge of the conceptions about the community, offers a source of contemplation and a perspective of reflection on the existing community models in the process of construction of the social policies for the improvement of the contemporary community.

Key-words: community models, polis, monastic community, puritan community.

Dezvoltarea ideilor de organizare a comunității au cunoscut mai multe perioade. Dintre cele mai importante idei preștiințifice incipiente, pot fi menționate cele din perioada Greciei antice și din Evul mediu târziu, care au stat la baza fundamentării științei sociologice despre comunitate.

Etape	Perioadă	Modele comunitare	Reprezentanți
Epoca Clasică, preștiințifică	Antichitate, sec. VIII-V î.e.n. Evul mediu timpuriu, sec. II-VI- X e.n.	Modelul polisului grecesc	Platon, Aristotel
Feudală sau postclasică	Epoca întunecată sec. VII-IX-XI Evul mediu mijlociu (dezvoltat) sec. XI-XV Renașterea, sec. XIV-XVI Evul mediu târziu sec. XVI-XVII	Modelul comunității monastice Comunitatea în viziunea filozofului italian Comunitatea în viziunea filozofului german. Modelul comunității puritane, sec. XVII, “Noua Anglie”.	Niccolò di Bernardo dei Machiavelli (1469 - 1527); Johannes Althusius (1557-1638) John Winthrop John Winthrop (1587/88–1649).

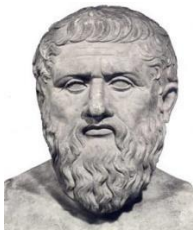
Fiecare dintre aceste etape este determinată de stilul evenimentelor culturale și sociale din țările lumii în anii respectivi. Această împărțire pe epoci se realizează în funcție de schimbările fundamentale la nivel politic, economic, social sau cultural care apar la un moment dat în istorie.

Grecii antici aveau în comun cultura, religia, limba, obiceiurile, deși nu erau organizați într-un stat, ci în mai multe orașe-state. Micile orașe individuale, numite polisuri, s-au constituit în secolele VIII-V î.e.n. formate din triburi ce au renunțat la propria autonomie și au recunoscut o autoritate politică centrală. După intensificarea comerțului, multe comunități s-au supus unui singur polis. Polisurile acordau multă importanță poziției geografice și plasării strategice ce le ofereau o bună apărare datorită dealurilor și munților. Cetățenii unui oraș se

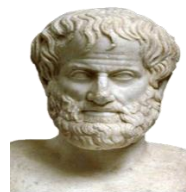
considerau cu adevărat civilizați spre deosebire de restul indivizilor din afară considerați "barbari". Orașele au devenit centre ale dezvoltării științei și filosofiei și fronturi de luptă dintre aristocrații oligarhi și democrați, dintre oligarhi și sclavi, ce își disputau supremația în societatea greacă. Arta, teatrul, democrația, filosofia sunt elemente ce au fost moștenite de la civilizația greacă și se manifestă și azi.

Polisul grecesc, apărut în perioada clasică, sec. VIII î.Hr., reprezintă primul efort al democrației participative și **un model dintre cele mai durabile comunități**, față de comunitățile contemporane. **Modelul comunității polis-ului timpuriu** – reprezintă o unitate geografică cu dimensiuni restrânse, conceput ca o fortăreață, cu un număr mic de locuitori, pentru a-i feri de "pericolele exterioare", sferile sociale funcționând centralizat: cultural, politic, economic (agrară), militar, religios. Unul dintre obiectivele acestei comunități era de a discerne clar între individualism și problemele comune. Istoria ne descrie polis-ul ca cel mai elocvent exemplu al unității cauzelor comune. Un rol important în viața socială a polis-ului îl aveau riturile, festivalurile și întrecerile atletice care ofereau un cadru larg de participare și competiție pentru toți membrii comunității. Cu timpul, polis-ul grecesc, s-a transformat într-un centru al vieții publice. Idealizarea polis-ului se datorează unor factori determinanți: - autoguvernarea, organ de conducere, adunarea cetățenilor. La guvernare participau 1/10 dintre membrii ai comunității; - distincția clară între hotarele comunității și lumea exterioară; - unitatea spirituală și religioasă a membrilor; - existența unei "ideologii" a conviețuirii; - gloria militară care alimenta spiritul de apartenență la comunitate.

Ideea polis-ului a constituit un subiect incontestabil pentru clasicii filosofiei antice grecești. Platon și Aristotel, cei mai mari gânditori ai antichității, au promovat **ideea că coeziunea și controlul social** este posibil în mare parte datorită **numărului restrâns de populație** [1, p. 27]..

Platon (Platonos) (c.427-c.347 î.e.n.) - filozof grec, discipol al lui Socrate. Natura este rodul creației omului, capcana lui. **Condiția omului în această creație este dramatică**, dar nu iremediabilă.

Aristotel (Aristoteles) (384-322 î.e.n.) - filozof grec, întemeietor al logicii, discipol al lui Platon. Omul, zoon politikon este creatorul formării statului și a structurilor statale.

Platon pleda pentru o comunitate ideală, cu 5040 de cetățeni, număr optim necesar pentru a crea o structură socială și a diviza eficient funcțiile interne. În opinia lui Plato, unitatea polis-ului suferă de contradicțiile dintre idei și interese, ale locuitorilor orașului, din care motiv această instituție nu poate fi considerată cea mai eficientă, adunarea cetățenilor fiind reprezentată doar de a zecea parte din locuitori. Omul trebuie să se reîntoarcă la condiția sa inițială, de creator. Iar comunitatea trebuie formată în acest scop. Cetatea formată de creația omului nu oferă echitate egală pentru toți oamenii. **Membrii cetății nu sunt prin destin egali:** unii se nasc în aur sau în argint, restul în aramă sau fier, în funcție de o necesitate cunoscută doar de divinitatea creatoare

Aristotel pleda pentru o comunitate cu un număr de 20 mii de locuitori, motivând că în cadrul unui polis se pot crea și câteva grupuri interioare, membrii cărora se cunosc foarte bine, având destul respect pentru evenimentele și persoanele publice. **Comunitatea reprezintă societatea creată de om, prin datul acestuia de a trăi în societate** (ca zoon politikon, o anthropos).

Societatea este un produs natural creat de om **prin însușirile naturale ale lui. Omul crează familia și statul. Familia, creație naturală a omului, este în același timp și elementul fundamental de constituire a statului.** Familia, pentru Aristotel, este prototipul oricărui stat.

(sau de mitograful creator al acestei comunități). Inegalitatea predestinării devine elementul formator al comunității, și prin aceasta ea își pierde total caracterul natural, transformându-se în ceea ce astăzi numim societate. În Republica platoniciană, comunitatea este spartă în alte comunități inegale ca drepturi și condiții. Comunitatea se naște pentru a salva o parte din membrii săi, beneficiari ai structurilor comunitare. Cetatea se aseamănă cu un stup de albine, fiecare membru are rostul său. Platon propune tipul de *comunitatea închisă, deoarece ea este opresivă, dictând membrilor săi modelele de existență.* Modelul cel mai cunoscut și, în același timp, cel mai controversat este cel al dispunerii în comun, de către paznici, a femeilor, copiilor și averilor. Educația membrilor cetății nu se face pentru fericirea cetățenilor, ci pentru salvarea celor aleși. Rolul Filosofului Rege nu este de a veghea asupra condiției supușilor săi, ci de a planifica soteorologia (doctrina mântuirii benevole, prin jertfe) prin spirit. În aceste condiții, comunitatea în ansamblu, acționează prin sine însăși, intrinsec.

Aceste două viziuni ale lumii antice despre comunitate au devenit definitorii pentru majoritatea perspectivelor ulterioare asupra comunității. Pe baza lor s-au întocmit toate celelalte modele teoretice ale comunității. În ciuda diferențelor, ambele interpretări, pun fundamentele comunității politice.

Evul mediu se caracterizează prin existența nobilimii și țărănimii dependente. Feudalismul, Evului Mediu european, este un sistem politico-economic-social, de organizare a societății bazat pe patru caracteristici [1, p. 63]: - *proprietatea asupra pământului* (feud = pământ), *aparține stăpânului* (boier, nobil) care are diverse grade de autoritate asupra producătorului direct, asigurată prin constrângerea extraeconomică (oștile, arnăuții, ceaușii, pandurii), și prin nivelul scăzut al tehnicii dar ridicat al nesiguranței, care obligă producătorul să apeleze la stăpân. - *relațiile de inter-dependență și de obligații reciproce între oameni*, bresle, ținuturi, orașe, sate și state, formalizate prin făgăduințe, jurăminte, *relații de vasalitate/suzeranitate/închinare* care formează o *rețea socială rigidă*, dar fragilă față de *nesiguranța* naturală (secete, molime, inundații...) sau politică (războaie, jafuri, cotropiri...), și care exclude astfel numeroase populații din cadrul ei, acestea formând cete de nomazi, invadatori, tâlhari, haiduci, pirați ș.a.; - *pierderea, cel puțin în Europa occidentală și centrală, a cunoștințelor dobândite în Antichitate* (matematică, geometrie, arhitectură, astronomie, geografie, istorie, filozofie, medicină, igienă...) și a *tehnologiilor consecutive* (irigare, apeducturi, drumuri, semafoare, băi, navigație...), *scăderea nivelului de viață*, micșorarea orașelor față de dimensiunile lor antice (și chiar dispariția temporară sau definitivă a multora); - *pregnanța religiei*, numărul clericilor și mânăstirilor, *puterea lor inclusiv politică și economică* (episcopiile și mânăstirile posedând imense domenii, mori, poduri, uneori armate), *splendoarea bisericilor și a artei religioase, controversesele religioase și violența*

Statul ideal, apare în forma dezirabilă ca o comunitate, păstrând elementul de teritorialitate. Interesul comun este legat de dobândirea fericirii fiecărui membru al cetății și a tuturor în comun, deși structura statului este naturală. Statul are o organizare bazată pe modelul socio-cultural (modelul Atenei timpului său), pe care statul, însuși și-l formează. Scopul statului o constituie virtutea oamenilor, creatori de fericire pentru membrii statului. Un al doilea motiv, este cel legat de supraviețuirea însăși a comunității. Educația stă la baza oricărui sistem social. Prin educație se perpetuează tradițiile care duc la stabilitate: “Moravurile democratice conservă democrația; cele oligarhice conservă oligarhia; Cu cât moravurile sunt mai curate, cu atât statul este mai întărit”. Preocuparea oamenilor întărește sau slăbește statul. Preocuparea este cauza principală prin care forma de guvernământ este înlocuită inevitabil cu o alta. Excesul de egalitate sau de inegalitate duce la încălcarea echilibrului natural al comunității, la înlocuirea formelor de guvernământ.

lor (de exemplu între iconoduli și iconoclaști, sau între catari și catolici...). Periodizarea în cele trei faze ale feudalismului (timpuriu, dezvoltat, târziu) are la bază gradul de dezvoltare a relațiilor de producție feudale, dar limitele cronologice sunt, natural, deosebite în diverse arii geografice.

Modelul comunității monastice. Comunitatea monastică este radical deosebită de polis, valorile principale ale acestui tip de comunitate fiind liniștea, izolarea, un mod de viață conform principiilor bisericești. Primele secole creștine au fost, dominate de ideea creării unei comunități creștine, religioase, de tip închis, în care inegalitățile sunt date de Dumnezeu, pentru ispășirea păcatelor omului, deci rolul organizării politice devine nul... Comunitatea politică dispăruse, ca urmare a întăririi Imperiului Roman, ca entitate politică globalizantă, în dauna comunităților politice naționale sau cultural particulare. Condițiile specifice ale Imperiului Roman, fac ca toate ideile și credințele să nu mai aibă patrie în imperiul care părea să încorporeze întreaga lume. Nemaiavând referințe naționale creștinismul tinde pur și simplu să înlocuiască în plan spiritual imperiul, constituindu-se ca o vastă comunitate spirituală, prin Biserică. Singura care ordonează structurarea membrilor în comunități este și rămâne credința. Formarea acestor comunități, aduce un element cu totul nou în percepția grupului și anume lipsa teritorialității.

Membri ai comunității monastice puteau deveni numai persoanele care renunțau la dinamica vieții sociale, la diversitate și relații liber alese. ***Specificul comunității monastice*** rezidă în faptul că membrii comunității – călugării, erau obligați să întrerupă orice legătură cu lumea din exterior pledând pentru valorile religioase, interesele comune. Membrii comunității trebuiau să împărtășească aceleași reguli de comportament, indiferent de rangul religios (abate sau călugăr de rând). Identitatea comunității monastice este rezultatul unor principii de conviețuire, și anume: - hotare fizice strict delimitate și izolate; - un “etos” al ajutorului reciproc; - aceeași credință și aceleași ritualuri; - cultul puternic al liderului comunității religioase (abatele, arhimandritul sau starețul mănăstirii); - reguli universale pentru întreaga comunitate. ***Emile Durkheim*** definește Biserica ca cel mai subtil element material al lumii, al comunității: “Credințele religioase conferă unitatea grupului uman, legați între ei prin credința lor comună – prin uniunea Bisericii. Niciodată în lume nu vom întâlni religie fără Biserică”, adică, o religie fără comunitate [3, p. 34].

În concepția istoricului și etnografului american ***Roger Hillery***, mănăstirile medievale sunt comunități monastice autonome, datorită numărului mare de călugări care locuiau totalmente izolat și independent de restul lumii. Datorită divizării responsabilităților, rolurilor strict determinate, interdependenței directe și a normelor comune, “slujitorii bisericii” pot fi considerați membri ai comunității monastice. Dragostea universală agape, reprezintă o noțiune indispensabilă de morală monastică specifică epocii, promovând sentimentul universal altruist [1, p. 36].

Conform ideologiei monastice, eros sau dragostea romantică, este o dragoste egoistă și risipitoare, pe când agape contribuie la solidificarea comunității, promovând ideea sacrificiului pentru binele comun și cea a echității sociale între oameni. Modelul comunității monastice prezintă interes datorită mecanismului prin care se demonstrează că durabilitatea unei comunități depinde de ideologiile comunitare artificiale, care să faciliteze apropierea între toți membrii comunității.

Renașterea, mișcare social-politică și culturală, din secolele al XIV-lea până în al XVI-lea, în Europa occidentală, născută în cadrul luptei burgheziei împotriva feudalismului, se caracterizează prin mari invenții și descoperiri geografice, prin înflorirea științelor și artelor, prin trezirea interesului pentru cultura antică. Renașterea a debutat în Italia (care fusese centrul lumii romane în Antichitate), în perioada Evului mediu dezvoltat și ulterior, s-a răspândit în restul Europei, dezvoltând un mod nou de gândire și de cunoaștere a lumii.

Niccolò di Bernardo dei Machiavelli (3.05.1469- 21.06.1527), diplomat, funcționar public, filozof, om politic și scriitor italian. *Principele*, opera sa capitală (1513), considerată primul tratat modern de politică, descrie metodele prin care un principe poate dobândi și menține puterea politică. Ideea principală a lucrării *Principele* este cea a unificării Italiei într-un stat modern, condus de un principe eficient, care ține seama de rațiunea de stat.

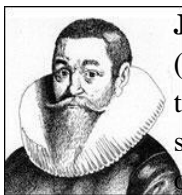
Numai principele - un suveran puternic poate uni poporul într-un singur stat. Principele ar trebui să fie preocupat doar de putere și să se supună doar regulilor care duc spre succes în acțiunile politice. Pentru un suveran este mult mai sigur să fie temut decât iubit. Gânditorul politic italian Niccolò **Machiavelli** era convins, că o viață morală nu ar fi fost posibilă fără religie, care nu ar fi putut exista decât în statul unei comunități adevărate. „Cetatea” / Biserica este o insulă artificială construită prin mijloace violente - comunitatea nu mai este o creație naturală, sau măcar divină, ci prima condiție de existență a răului în lume. Machiavelli în cartea sa „Suveranul”, a cerut ca biserica să se ocupe doar de probleme spirituale și parțial de educația moralității, în timp ce puterea de stat ar trebui să devină complet laică [2, p. 11]. Pentru întâia oară noțiunea de stat - stație este folosită de N. Machiavelli în scrierea sa *Principele*, când se referea la idea unității. **Statul este organizația care deține monopolul** asupra unor servicii pe un teritoriu delimitat de frontiere. Statul este titular al suveranității și personifică din punct de vedere juridic națiunea. Din punct de vedere social, **statul nu trebuie confundat cu societatea**, el fiind o instituție separată care poate să reflecte mai mult sau mai puțin interesele societății. Statul trebuie să se implice doar pentru a asigura anumite reguli ale jocului, care să fie identice pentru toți cei care formează societatea. Machiavelli se pronunță împotriva implicării statului în asigurarea fericirii tuturor cetățenilor. **Binele concret este libertatea individuală**. Fiecare individ este capabil să-și urmărească propriul scop în viață și să acționeze în funcție de resursele de care dispune pentru a-și îndeplini dorințele.

Statul era un instrument de constrângere, de dominare, care cerea supunerea necondiționată a cetățenilor săi. Acesta era instrumentul de dominare *a celor de la putere, că ajutorul căruia folosul obțesc al comunității era înlocuit prin folosul particular*: "legile, statutele, orânduirile sociale s-au alcătuit aici întotdeauna și se alcătuiesc și astăzi, nu potrivit ideii de libertate, ci potrivit ambiției acestei categorii care și-a asigurat victoria asupra celorlalte". "Binele" nu se produce și nu este menținut decât prin "rău". "Binele" este fondat de "rău". Fenomenul politic este un rău natural și necesar [3. p. 22]. În viziunea lui Machiavelli, statul era "cedat", "pierdut", "dobândit", "stăpânit", "ocupat", "reformat", "creat", "păstrat" în mâinile celor de la putere, caracterizându-se printr-o "construcție ierarhică stabilă a instituțiilor comunitare, prin funcții și metode care alcătuiesc un sistem autohton, un mecanism național propriu, cu o relativă independență în devenire". *Machiavelli distingea trei forme de guvernare*: "monarhie, aristocrație, guvernământ popular și procesul transformării lor în guvernări corupte: monarhia în tiranie, aristocrația în oligarhie, guvernământul popular în corupție". Acestea treceau una în alta și formau un ciclu închis: monarhia în tiranie, urmată de aristocrație transformată ulterior în oligarhie, urmată de guvernământ popular, transformat în corupție. Într-o comunitate politică, nu există doar un singur grup, ci totdeauna există măcar două, care sunt prin definiție antagonice: poporul și cei mari și alte categorii, ca acei popoli grossi care joacă un rol de balansier

între aceste două grupuri). Machiavelli descoperă o nouă motivație a formării oricărei comunități, și anume teama de un dușman real sau potențial, sau teama de natura rea a omului (Machiavelli era de părere că omul este rău de la natură). Teama, eficientă și salvatoare politic, este creată de prințul înzestrat cu virtuți: această teamă eficientă este un efect al artei. Machiavelli, definește comunitatea ca pe o entitate constituită pe frică și pe antinomie între grupuri, dând o notă fatalist tragică oricărei organizații umane [2, p.33].

Începând cu secolul al XVIII-lea termenul de stat, atât în sens de putere și instituție politică cât și de comunitate umană aflată sub o anumită autoritate, s-a impus ca o accepțiune modernă, păstrându-și valabilitatea până în zilele noastre.

Modelul comunității puritane, sec. XVII-lea, “Noua Anglie”. Comunitatea puritană a apărut în anii 1623 – 1624, ca rezultat al colonizării coastei de Est a Americii de Nord, actualmente regiunea “New England” (Noua Anglie), statul Massachusetts. Promotorul comunității puritane este considerat guvernatorul John Winthrop (12 ianuarie, 1587/88 – 26 martie, 1649, jurist englez, politician, funcționar american, în Massachusetts Bay Colony), sub a cărui conducere au fost formulate principiile bunăstării comune și ale organizării teritoriale a puritanilor. Modelul după care se conduceau membrii comunităților puritane era caritatea creștină, care reprezenta o obligație morală a tuturor membrilor comunității. Comunitatea puritană organizată de Winthrop s-a răspândit foarte repede, de aceea era nevoie de a elabora mecanisme care să transforme comunitățile create în comunități durabile. **Principiile unității comunitare puritane** constau în: - convingerea că comunitatea puritană este comunitatea salvării și numai în comun oamenii pot duce un mod decent de viață; - educarea valorilor de modestie, contribuție, caritate și filantropie; - antrenarea populației în activități comune; - edificarea unei comunități bazate pe o etică a comportamentului și o credință unificatoare. *Comportamentul altruist al membrilor comunităților puritane de cele mai multe ori era rezultatul constrângerilor publice.* În caz de nerespectare a normelor morale de comportament și contribuție în comunitate persoana putea fi exclusă din comunitate, intrând în contradicție cu autoritățile formale. Ideea comună, în aceste comunități, era identică cu credința religioasă. Comunitatea puritană, era numită comunitatea salvării, ca rezultat al căutării unor forme de conviețuire umană care să favorizeze bunăstarea comună[4, p. 66].

Johannes Althusius (1557-1638), jurist german și filozof politic calvinist. Althusius (cunoscut și ca ultimul monarhomach), încearcă să elimine motivația fricii, și anume tiranul. Althusius (sec. XVI - XVII), considera că politica interesează nu numai statul, sau cetatea, ci toate grupurile trăitoare în ele. Althusius definește politica “arta de a reuni oamenii pentru a stabili direcția și conservarea vieții sociale”.

Althusius continuă linia aristotelică a comunității natural (deschisă). Dar, viziunea sa este cu totul nouă, el operează într-un nou sistem: individ - societate. Modernitatea sa absolută mai constă și din faptul că la baza organizării comunitare el nu pune nici natura, nici interesul, ci un element profund uman - acela al comunicării (teoriile comunicării sociale au apărut, abia la sfârșitul secolului al XIX-lea, deci teza lui este într-adevăr nouă). Comunicarea este elementul fundamental de constituire a comunității simbiotice. comunicarea are un triplu aspect: 1. comunicarea bunurilor permite schimbul bunurilor, orice societate dispune de anumite bunuri ce sunt comune tuturor. 2. comunicarea permite indivizilor să valorifice serviciile fiecărui simbiotic, pentru binele individual și comun. 3. permite comunicarea drepturilor individuale și de grup. “... nici o societate nu poate exista fără drepturi. Fundamentate pe baze naturale, comunitățile au rolul de a fi materiale de construcție pentru a crea societatea. Aceasta apare aici ca un proces de progresie continuă a raporturilor private și a raporturilor publice. **Statul constituit pe o astfel de societate este cu totul nou în raport cu statele existente în**

vremea lui Althusius (orașele libere din Germania secolului XVII, se aflau în plină frământare, fierbere activă a sistemului de breaslă). Acestea (orașele) aveau un puternic caracter familiar, deci nu este de mirare, că **la primul nivel al statului**, gânditorul german Althusius, așează consociațiile private, văzute într-o dublă ipostază - aceea de consociații naturale, adică familiile, dar și de consociații spontane, adică **formate pe bază profesională, de bresle**. **La al doilea nivel** (intermediar), se află consociațiile publice mixte, formate din raporturi civile. Acestea apar ca și comunități artificiale, născute din baza comunicativă a consociațiilor naturale, adică acele comunități care îndeplinesc utilități publice. Acestea **sunt comunitățile teritoriale** (rurale, orășenești, provinciale). **La al treilea nivel, se află comunitatea majoră - statul**, formată prin asocierea mai multor comunități teritoriale (provincii). **Statul, consociație artificială, este format** nu dintr-o uniune de indivizi, așa cum se întâmplă la Aristotel, ci **dintr-o uniune de comunități**. În viziunea lui Althusius, comunitățile naturale ar trebui să dețină puterea, căci ele sunt cele care dau forță, pentru că ele sunt naturale, iar statul artificial. Idealul lui Althusius este, ca puterea să aparțină comunităților naturale, prin reprezentanții aleși să legifereze, iar statul să dețină cel de al doilea eșalon de putere, în special cel executiv. Althusius este un modern utopist. (**Utopie**, din fr. **utopie**: 1) Proiect privind constituirea unei societăți ideale, fără a ține cont de legitățile obiective de dezvoltare a societății umane; plan irealizabil al unei societăți. 2) Intenție fantezistă; ideal iluzoriu), căci aceasta este poate cea mai mare creatoare teoretică de comunitate. Construind societatea pe baza comunității, prin modelul său de bresle (deși real), perspectiva sa este utopică, caracteristică religiei iudeo-creștine, cu mitul elen al unei cetăți ideale pe pământ. Modelele propuse de el reunește trecutul cu prezentul pentru a orienta viitorul [5, p.117-278].

În istoria europeană, Evul mediu mijlociu (dezvoltat) și Evul mediu târziu au fost perioadele în care ideile antice au fost reînscute într-o nouă conotație de gândire filozofică și politică. Evul mediu a creat un nou sistem de comunitate, de guvernare și de administrare a relațiilor social politice și economice, a dezvoltat ideia umanismului, carității, un mod de viață nou.

BIBLIOGRAFIE

1. LALLEMENT, Michel. Istoria ideilor sociologice, Vol. I, Oradea, 1997;
2. LBRINEZ, L. Cinci sute de ani de la nasterea lui Machiavelli, Conceptia lui Niccolo Machiavelli despre stat, [extras din Analele Universitatii Bucuresti, anul XXI, 1972], pp. 496-497.
3. STĂNICĂ, Viorel, Ion. Dezvoltare comunitară. București, Ed. Tritonic Books, 2013. p. 224.
4. UNGUREANU, Ion. Paradigme ale cunoașterii societății. București: Humanitas, 1990.
5. WEIL, E. Politique, La philosophie politique, in Encyclopaedia Universalis, corpus 14, Edition Encyclopaedia Universalis France S. A., Paris, 1985, p. 907.